

Welkom bij het

Werkplaatsevent

Veilig verbinden, samen helen

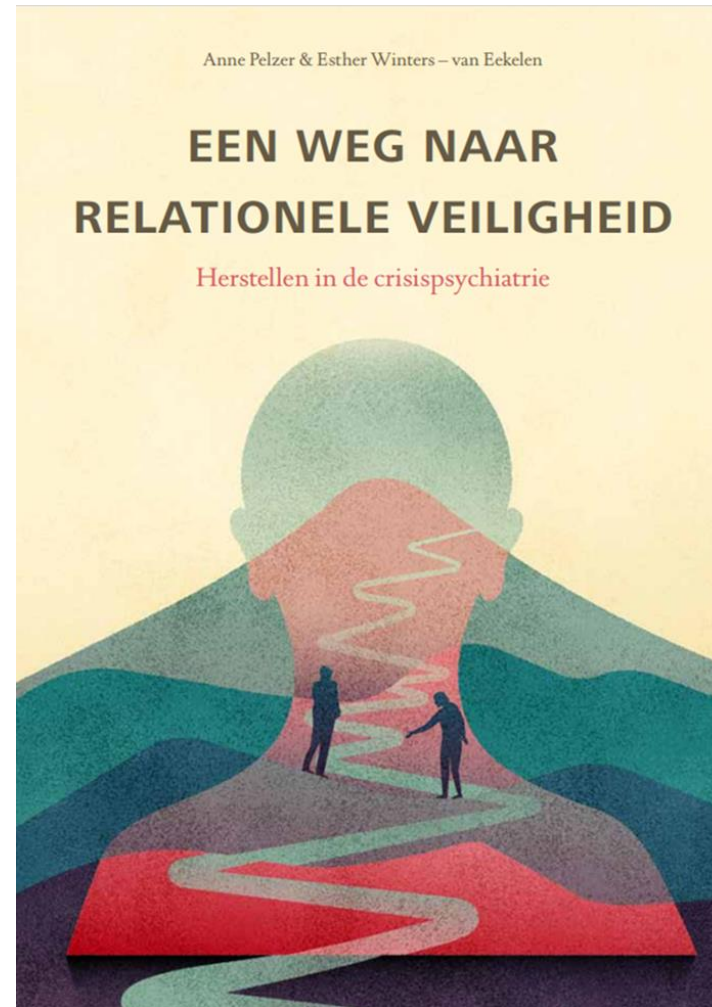
Over relationele veiligheid
bij ernstige ontregeling

Anne Pelzer
7 juni 2024

Even voorstellen

- Anne Pelzer
- Kinder- en jeugdpsychiater met specialisatie crisispsychiatrie
- Toezichthouder Jeugdbescherming Gelderland
- Master Health Administration, TIAS School for Business and Society, Utrecht/Tilburg

Tijd voor verdieping

- **Uitgangspunten autonomie en herstelbevorderend werken**
- Wat is een crisis?
- Werken vanuit relationele veiligheid
- Toepassingen in de praktijk
- Dilemma's

Autonomie- en herstelbevorderend werken (1)

Drijfveren voor het ontwikkelen van de autonomie- en herstelbevorderende visie

- Waardegedreven zorg
- Patiënt in regie
- Een kortere opname en dus kleinere kans op hospitalisatie
- Beperken van iatrogene schade
- Tijdig ingrijpen en erger voorkomen
- Mogelijkheid tot opschalen: zorg op maat
- Bestaande crisisbedden beter benutten en daarmee het tekort oplossen

Autonomie- en herstelbevorderend werken (2)

Kernwaarden het autonomie- en herstelbevorderend werken

1. Individuele aanpak
2. Interne motivatie van de jongere
3. Hervinden van perspectief
4. Relationele veiligheid
5. Transparante communicatie
6. Jongere betrekken bij beslissingen
7. Uit strijd blijven met jongere
8. Systemisch werken: problemen en oplossingen zijn contextgebonden

Tijd voor verdieping

- Uitgangspunten autonomie en herstelbevorderend werken
- **Wat is een crisis?**
- Werken vanuit relationele veiligheid
- Toepassingen in de praktijk
- Dilemma's

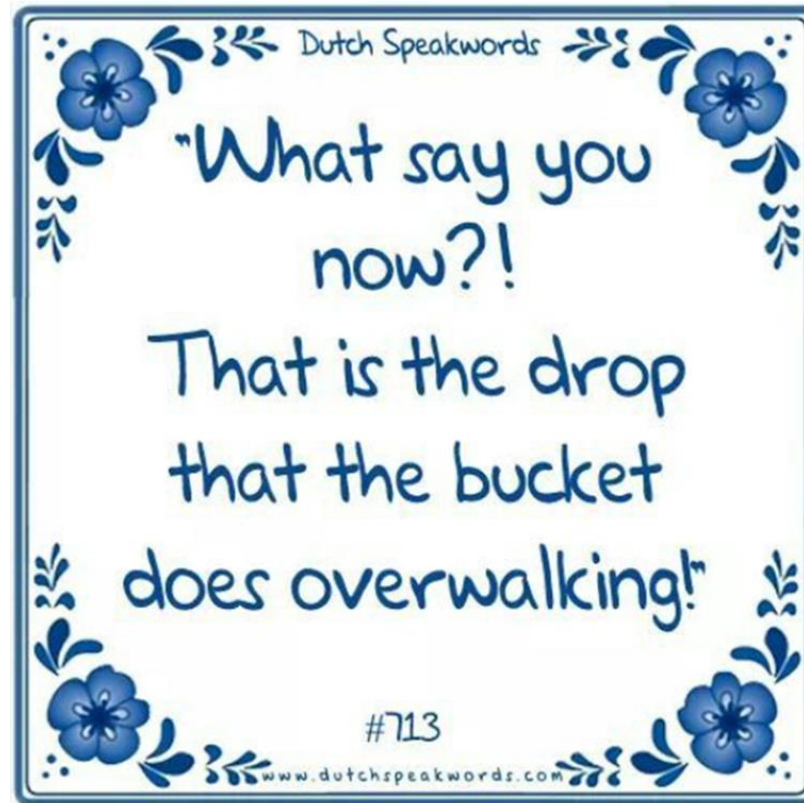
Crisis

- Volgens Van Dale is crisis een gevaarlijke toestand.
 - 1) Hoge druk
 - 2) Kokerblik
 - 3) Veranderhuiver
 - 4) Niet-pluisgevoel m.b.t. gevaar

Eerste stappen in crisistraject

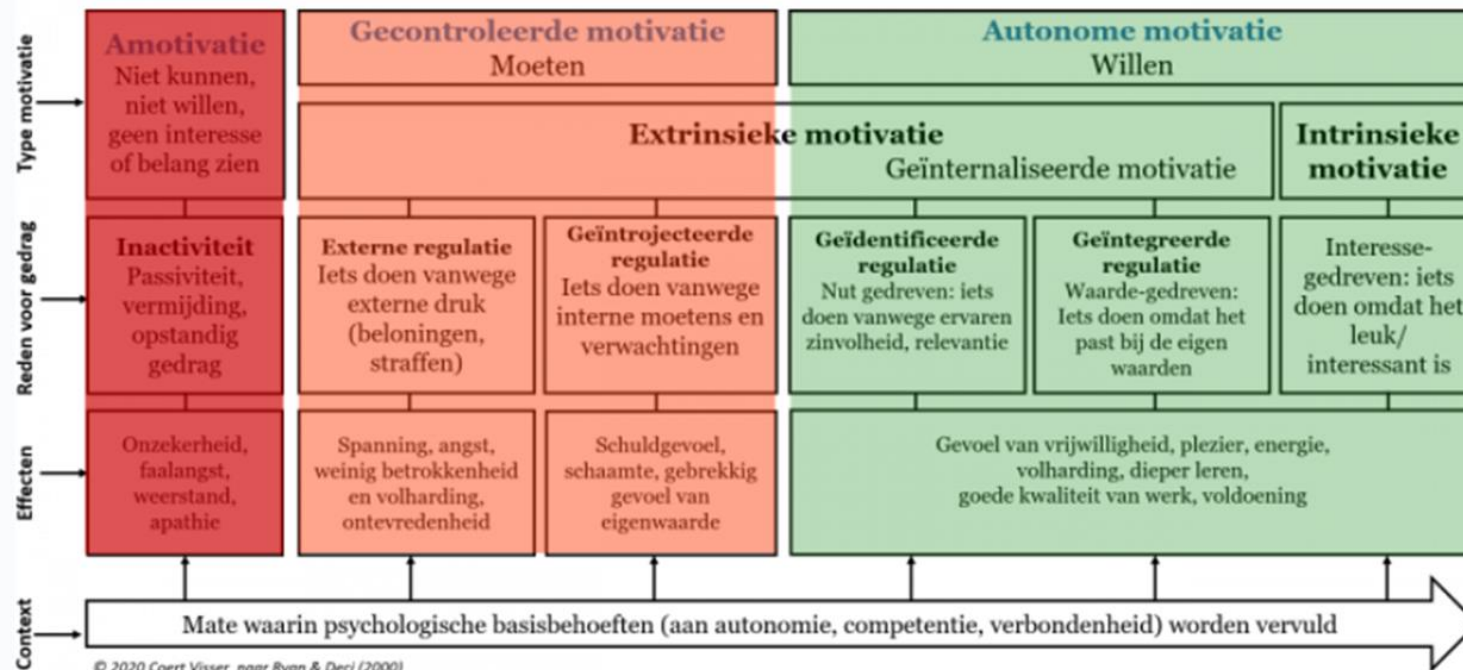
Een normale reactie op een abnormale situatie?

Het doorbreken van de negatieve spiraal

Het motivatiecontinuüm

Tijd voor verdieping

- Uitgangspunten autonomie en herstelbevorderend werken
- Wat is een crisis?
- **Werken vanuit relationele veiligheid**
- Toepassingen in de praktijk
- Dilemma's

Relationele versus fysieke veiligheid

**DE KUNST OM TE
VERDRAGEN DAT
JE DE ANDER
NIET KUNT
CONTROLLEREN**

First connect then correct

Luisteren en invoegen

Tijd voor verdieping

- Uitgangspunten autonomie en herstelbevorderend werken
- Wat is een crisis?
- Werken vanuit relationele veiligheid
- **Toepassingen in de praktijk**
- Dilemma's

Ingezette agressie en geweld

Zelfbeschadigend gedrag

Machteloosheid

Schaamte

Angst

Verdriet

Schuld

Boosheid

Onbegrip

Erkenning

Entrapment

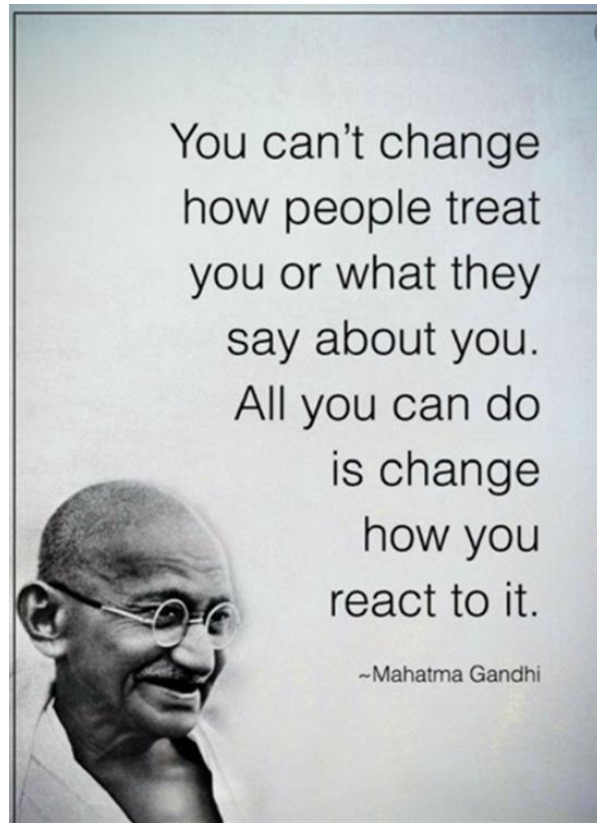

Het onzichtbare zichtbaar maken

Geweldloos verzet

Hoe dan?

Het voorkomen van strijd en entrapment

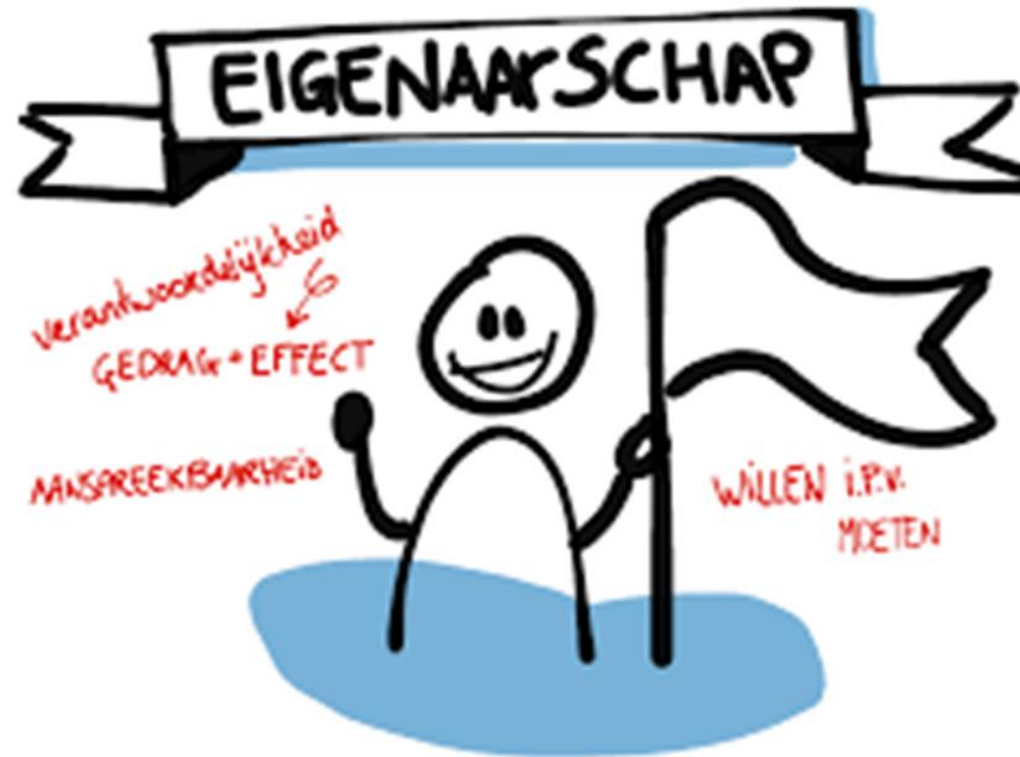

Systemgericht

Eigenaarschap/intrinsieke motivatie

Transdiagnostisch

Hervinden van perspectief

Sense of coherence

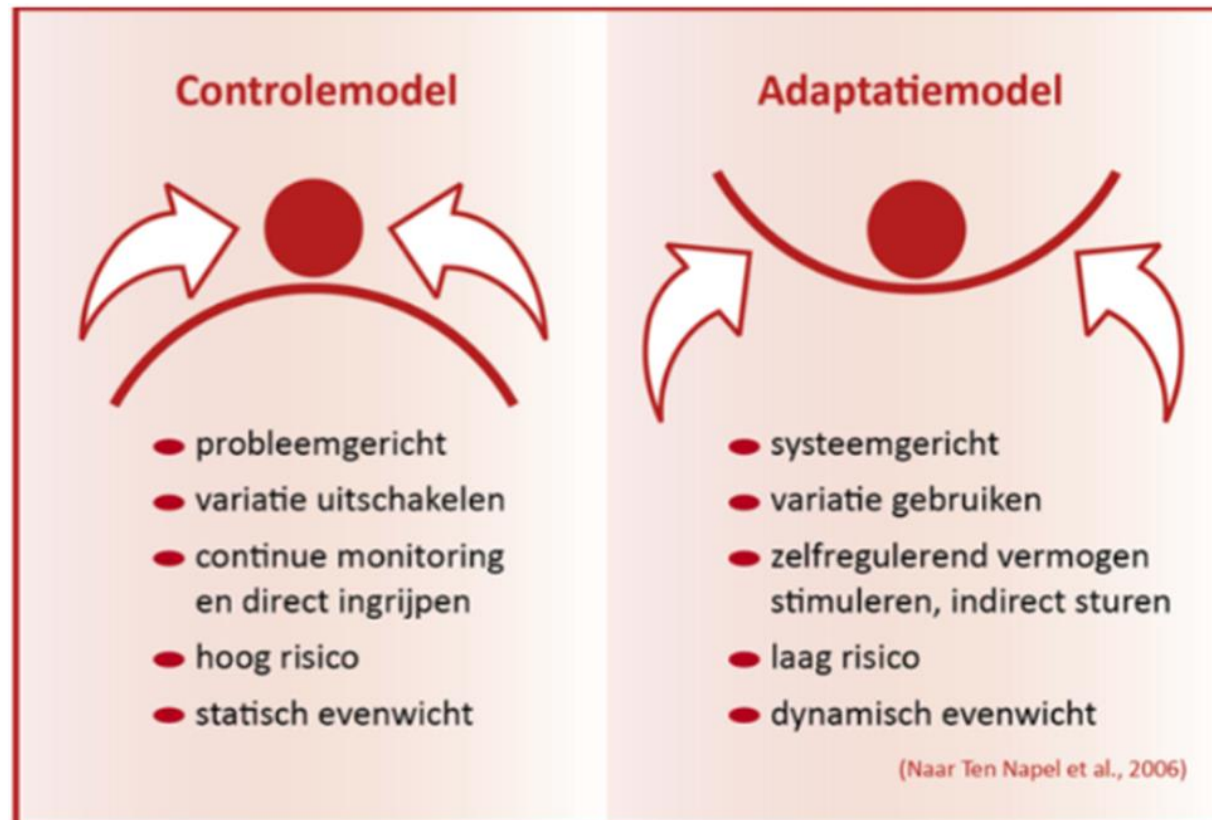
- Veerkracht → drie cruciale karaktereigenschappen:
- Comprehensibility - je situatie begrijpen
- Managability - het gevoel hebben dat je zelf kan kiezen
- Meaningfulness - zingeving ervaren

- Het tegenovergestelde:
- Verwarring
- Machteloosheid
- Zinloosheid

Een andere benadering

Tijd voor verdieping

- Uitgangspunten autonomie en herstelbevorderend werken
- Wat is een crisis?
- Werken vanuit relationele veiligheid
- Toepassingen in de praktijk
- **Dilemma's**

Dilemma 1

- Situatie: Je werkt met een jongere die ernstig zelfbeschadigend gedrag vertoont. De jongere geeft aan dat het helpt om scherpere voorwerpen bij zich te hebben als een vorm van zelfcontrole.
- Vraag: Sta je de jongere toe om deze voorwerpen te behouden om zijn autonomie te respecteren, of neem je ze af om zijn fysieke veiligheid te waarborgen?

Dilemma 2

- Situatie: Een jongere op de groep reageert agressief en dreigt schade aan te richten aan de omgeving. De standaardprocedure zou zijn om fysiek in te grijpen.
- Vraag: Kies je voor fysieke veiligheid door de jongere te beperken, of probeer je relationele veiligheid te creëren door met de jongere in gesprek te gaan?

Dilemma 3

- **Situatie:** Een jongere heeft de keuze om zijn eigen dagplanning te maken, maar deze keuzes leiden vaak tot ongezonde gewoonten zoals te laat opblijven en slecht eten.
- **Vraag:** Op welke manier kun je deze jongeren gezondere keuzes te maken zonder in conflict te komen?

Vragen en inbreng casuïstiek

